

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto \$6.00
Za pol leta \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876

NO. 213. — ŠTEV. 213.

NEW YORK, FRIDAY, SEPTEMBER 11, 1925. — PETEK, 11. SEPTEMBRA 1925.

VOLUME XXXIII. — LETNIK XXXIII

VARNOSTNI DOGOVOR MALE ANTANTE

Chamberlain odločno nasprotuje gibanju za varnostni dogovor med Malo antanto, po uzorcu varnostnega dogovora med zapadnimi silami. Vprašanje suženjstva v Ligi. — Države, ki proizvajajo opij, bodo zavzele posebno stališče. — Mosulsko vprašanje ne bo prišlo na površje.

ZENEVA, Švica, 10. septembra. — "Resne ovire", katere je angleški minister za zunanje zadeve, Chamberlain, ponovno omenil v zvezi s pogojnimi glede varnostnega dogovora, so nastale danes, ko so se očividno razvila pogajanja med člani Male antante, kajih namen je uveljaviti vsporedni varnosti pakt med Malo antanto. Ta dogovor naj bi bil sklenjen in podpisani istočasno z dogovorom med Nemčijo, Francijo, Belgijo in Anglijo.

Zunanja ministra Čehoslovaške in Poljske, Beneš in Skrzinski, igrata igro, v kateri je Beneš, priznano najboljši diplomat med malimi državami, glavni igralec.

Ceprav so Francozi že skušali premotriti položaj, so Angleži objavili, da so odločno proti temu, da bi se dogovor glede zapadnih meja obtežilo s priveski, ki bi ogrožali njega izvršitev.

Zunanji ministri Briand, Chamberlain in Vandervelde ter italijanski delegat Scialoia, so včeraj zjutraj zasliševali juridične izvedence, med njimi Henri Fromageota in Sir Cecil Hursta ter študirali poročila konference juristov glede varnostnega dogovora, ki se je pred kratkim vršila v Londonu. Na tem poročilu bodo temeljile razprave z nemškim zunanjim ministrom Stresemannom, če se bodo sploh vršile. Dogovorili so se, da je skorajšna konferenca z Nemci najbolj primerna in zanjeljiva.

Zborovanje Lige narodov se vrši naprej in najbolj važni včerajšnji razvoj se je tikal poročila komisije glede suženjstva. Prihodnje leto se bo vršila mednarodna konferenca, ki bo imela nalogo sestaviti protisuženjsko pogodbo.

Poročilo profesorja Rossa z vseučilišča v Wisconsin in dr. Cramerja iz New Yorka glede prisilnega dela v portugalskih afriških kolonijah, je bilo vzrok, da so pospešili tozadenvno akcijo.

Podkomisija Lige je dognala, da se mora sestati privatno, radi delikatnosti položaja ter portugalske občutljivosti, ki se v glavnem obrača proti ameriškim obdolžitvam.

Opijski položaj bo najbrž tudi nudil povod za številne sporde, ki bodo izvirali v glavnem iz držav, proizvajajočih opij.

Mosulsko vprašanje je še vedno negleno, kajti tako Turki kot Angleži dvigajo obdolžitve in protiobdolžitve. Ni pričakovati, da bi zbornica razpravljalna o poročilu Tevfik beja, v katerem zahteva splošno ljudsko glasovanje, kajti podkomitej se je sestal dvakrat, da razpravlja o tem vprašanju, a ni mogel ničesar doseči.

Jasno je, da ne bo svet Lige resno razpravljal o vprašanju plebiscita v Mosul okraju, a mogoče bo splošno ljudsko glasovanje odločeno na skupnem zborovanju Lige.

Velik tajfun v Koreji.

LONDON, Anglija, 9. septembra. — V nekem sporočilu iz Tokijske se glasi, da je uničil tajfun, ki se je pojavi v Koreji, deset življenk in da pogrešajo veliko število nadaljnjin. Tajfun je uničil 250 hiš ter poškodoval nadaljnini dva tisoč.

Vihar je vrgel s tira tri vlake.

Miss Ederle se bo vrnila z Mauretanijo.

CAP GRIZ-NEZ, Francija, 10. septembra. — Miss Gertruda Ederle, ki si je zmanjšana prizadela preplavati Angleški kanal, se bo vrnila v Združene države parnikom "Mauretania". Mrzlo vreme je prepričelo vsak nadaljnini poskus drzne plavalke.

Večja eksportacija žita.

WASHINGTON, D. C., 10. sep. Eksport žita iz Združenih držav je znašal v preteklem tednu 5,786,000 bušljiev, v primeri s 3,473,000 bušljiji v predloženem tednu.

AMUNDSENOVA EKSPEDICIJA

Slika nam kaže zrakoplov, katerega je moral puščiti Amundsen v snegu in ledu, ko se je vrnil s svoje neuspehe ekspedicije proti Severnemu tečaju.

Obtožba proti morilcu Noelu.

Proti mlademu Harrisonu Noelu je bila dvignjena obtožba radi odvedenja in umora. — Načelnik umobolnice je odgovril na ugotovilo morilčevega očeta.

Harrisona Noela iz Montclairja, N. J. je včeraj velika porota obtožila odvedenja in umora, dočim iščejo oblasti še vedno njegovega tovarša, slaboumnega "Wallaceja Payne", ki je ušel avgusta preteteklega leta iz Napanoah, N. Y.

Poslujoči okraj, pravnik Aloj je tudi izjavil, da bo prosil za skorajšno obnovljivo. Rekel je, da se bo celo zadržava nekaj zakasnila vsled možne prošnje obrambe, da se ugotovi duševno stanje obtoženega možilca.

Jetnik je v ječi še vedno zamišljen, a ima tek. Po več ur je sedel na robu svoje postelje ali pa hodil po edici gorinol.

James Carpenter, ki zastopa očeta mladega morilca, ni bilo dovoljeno obiskati jetnika v uradu okrajnega pravnika. Dobil pa je dovoljenje, da ga obiše danes v ječi in da mu prinese svečno perilo in oblike.

Dr. John Thompson, ravnatelj Essex County bolnice za umobolne, je odgovoril na ugotovilo očeta Noel. Odgovornost za prostost mladiča v njegovem nevarnem duševnem stanju so naprtili v enaki meri oblastni bolnice in očetu mladega morilca.

V slučaju, da bi bil Noel proglašen duševno zdravim ter spoznan krivim odvedenja, bi bil obokan na dosmrtno, če ob težkem delu na temelju postavke, ki je bila sprejeta leta 1907.

Policija v Cedar Grove, West Paterson in drugih krajev v bližini Montclairja je včeraj neumorno iskala "Wallace Payne". Soglasno z izpovedjo Noela je bilo to le ime, katerga se je poslužil, ko je kupil v New Yorku revolver, a razkritle, da je učenek Wallace Payne iz Napanoah. Je dalo zadevi drugo lice.

Surovo meso zdravejše kot kuhano.

PARIZ, Francija, 9. septembra. V akademiji znanosti je prečital profesor Charles Richet razpravo, v kateri se daje prednost teoriji zavzivanja surovega mesa pred kuhanim. Opisal je poskuse z ribami iste vrste. S surovim mesom prehranje ribe so se hitreje razvijale kot pa oni, ki so dobivali kuhano meso. Nekateri slednjih so celo poginile. Iz tega sklepata zdravnik, da je prehranje s surovim mesom boljše kot pa kuhanim.

Stinnesova lastnina je prišla na boben.

Družina Stinnes je priča, kako se njen bogastvo razsipa v nič. Hugo Stinnes je zmanjšan ogorčal sinove, naj ostanejo pri materi. — Stari je vedel vnaprej, kaj se bo zgodilo.

BERLIN, Nemčija, 10. septembra. — Petnajst milijonov premoženja, katero je znal nagromediti Hugo Stinnes, nemški industrijski magnat, se počasi razsipa. Njegovo družino je potisnil bančni sindikat, ki je nadil finančnemu velikanskemu kreditu, nastran, dočim prevzemajo upniki počasi upravo različnih podjetij.

Banka, žekolizvarne, hoteli, lepoščevstva, parniki, jeklaški trukci in konec celo najbolj privljujeno dete zamrlega "Deutsche Allgemeine Zeitung", so prodani. Kljub temu pa ima družina še vedno rušnike v Muehlheimu, ki so tvořili pričetek gromadnega velikega kapitala.

— Držite skupaj ter ostanite pri materi. — To je bilo svarilo, katero je dal umirajoči Stinnes aprila meseca pretetega leta svojim sinovom in hčeram, ki so se zbrali krog njegove božniške postelje. V mislih je imel pri tem črničko enotnost, ki naj bi ohranila njegove velikanske interese ter jih razširila. — interes, kajih vrednost je znašala na milijone dolarjev.

Mornariško poveljstvo je zapovedalo svojim bojnim ladjam, naj bude zrakoplovec na pomoč.

Dolgo časa ni bilo nobenega poročila o kakem uspehu.

Današnja brzojavka je pregnala upravičen strah, da so se zrakoplovi ponesrečili.

Submarin rešil ameriške letalce.

Ameriški zrakoplovci, ki so nameravali poleteti iz San Francisca na Havajsko otočje, se nahajajo na varnem. — Rešil jih je ameriški submarin.

HONOLULU, Havajsko otočje, 10. septembra. — Petnajst milijonov premoženja, katero je znal nagromediti Hugo Stinnes, nemški industrijski magnat, se počasi razsipa v nič. Hugo Stinnes je zmanjšan ogorčal sinove, naj ostanejo pri materi. — Stari je vedel vnaprej, kaj se bo zgodilo.

BERLIN, Nemčija, 10. septembra. — Petnajst milijonov premoženja, katero je znal nagromediti Hugo Stinnes, nemški industrijski magnat, se počasi razsipa v nič. Hugo Stinnes je zmanjšan ogorčal sinove, naj ostanejo pri materi. — Stari je vedel vnaprej, kaj se bo zgodilo.

BERLIN, Nemčija, 10. septembra. — Petnajst milijonov premoženja, katero je znal nagromediti Hugo Stinnes, nemški industrijski magnat, se počasi razsipa v nič. Hugo Stinnes je zmanjšan ogorčal sinove, naj ostanejo pri materi. — Stari je vedel vnaprej, kaj se bo zgodilo.

BERLIN, Nemčija, 10. septembra. — Petnajst milijonov premoženja, katero je znal nagromediti Hugo Stinnes, nemški industrijski magnat, se počasi razsipa v nič. Hugo Stinnes je zmanjšan ogorčal sinove, naj ostanejo pri materi. — Stari je vedel vnaprej, kaj se bo zgodilo.

BERLIN, Nemčija, 10. septembra. — Petnajst milijonov premoženja, katero je znal nagromediti Hugo Stinnes, nemški industrijski magnat, se počasi razsipa v nič. Hugo Stinnes je zmanjšan ogorčal sinove, naj ostanejo pri materi. — Stari je vedel vnaprej, kaj se bo zgodilo.

BERLIN, Nemčija, 10. septembra. — Petnajst milijonov premoženja, katero je znal nagromediti Hugo Stinnes, nemški industrijski magnat, se počasi razsipa v nič. Hugo Stinnes je zmanjšan ogorčal sinove, naj ostanejo pri materi. — Stari je vedel vnaprej, kaj se bo zgodilo.

BERLIN, Nemčija, 10. septembra. — Petnajst milijonov premoženja, katero je znal nagromediti Hugo Stinnes, nemški industrijski magnat, se počasi razsipa v nič. Hugo Stinnes je zmanjšan ogorčal sinove, naj ostanejo pri materi. — Stari je vedel vnaprej, kaj se bo zgodilo.

BERLIN, Nemčija, 10. septembra. — Petnajst milijonov premoženja, katero je znal nagromediti Hugo Stinnes, nemški industrijski magnat, se počasi razsipa v nič. Hugo Stinnes je zmanjšan ogorčal sinove, naj ostanejo pri materi. — Stari je vedel vnaprej, kaj se bo zgodilo.

BERLIN, Nemčija, 10. septembra. — Petnajst milijonov premoženja, katero je znal nagromediti Hugo Stinnes, nemški industrijski magnat, se počasi razsipa v nič. Hugo Stinnes je zmanjšan ogorčal sinove, naj ostanejo pri materi. — Stari je vedel vnaprej, kaj se bo zgodilo.

BERLIN, Nemčija, 10. septembra. — Petnajst milijonov premoženja, katero je znal nagromediti Hugo Stinnes, nemški industrijski magnat, se počasi razsipa v nič. Hugo Stinnes je zmanjšan ogorčal sinove, naj ostanejo pri materi. — Stari je vedel vnaprej, kaj se bo zgodilo.

BERLIN, Nemčija, 10. septembra. — Petnajst milijonov premoženja, katero je znal nagromediti Hugo Stinnes, nemški industrijski magnat, se počasi razsipa v nič. Hugo Stinnes je zmanjšan ogorčal sinove, naj ostanejo pri materi. — Stari je vedel vnaprej, kaj se bo zgodilo.

BERLIN, Nemčija, 10. septembra. — Petnajst milijonov premoženja, katero je znal nagromediti Hugo Stinnes, nemški industrijski magnat, se počasi razsipa v nič. Hugo Stinnes je zmanjšan ogorčal sinove, naj ostanejo pri materi. — Stari je vedel vnaprej, kaj se bo zgodilo.

BERLIN, Nemčija, 10. septembra. — Petnajst milijonov premoženja, katero je znal nagromediti Hugo Stinnes, nemški industrijski magnat, se počasi razsipa v nič. Hugo Stinnes je zmanjšan ogorčal sinove, naj ostanejo pri materi. — Stari je vedel vnaprej, kaj se bo zgodilo.

BERLIN, Nemčija, 10. septembra. — Petnajst milijonov premoženja, katero je znal nagromediti Hugo Stinnes, nemški industrijski magnat, se počasi razsipa v nič. Hugo Stinnes je zmanjšan ogorčal sinove, naj ostanejo pri materi. — Stari je vedel vnaprej, kaj se bo zgodilo.

BERLIN, Nemčija, 10. septembra. — Petnajst milijonov premoženja, katero je znal nagromediti Hugo Stinnes, nemški industrijski magnat, se počasi razsipa v nič. Hugo Stinnes je zmanjšan ogorčal sinove, naj ostanejo pri materi. — Stari je vedel vnaprej, kaj se bo zgodilo.

BERLIN, Nemčija, 10. septembra. — Petnajst milijonov premoženja, katero je znal nagromediti Hugo Stinnes, nemški industrijski magnat, se počasi razsipa v nič. Hugo Stinnes je zmanjšan ogorčal sinove, naj ostanejo pri materi. — Stari je vedel vnaprej, kaj se bo zgodilo.

BERLIN, Nemčija, 10. septembra. — Petnajst milijonov premoženja, katero je znal nagromediti Hugo Stinnes, nemški industrijski magnat, se počasi razsipa v nič. Hugo Stinnes je zmanjšan ogorčal sinove, naj ostanejo pri materi. — Stari je vedel vnaprej, kaj se bo zgodilo.

BERLIN, Nemčija, 10. septembra. — Petnajst milijonov premoženja, katero je znal nagromediti Hugo Stinnes, nemški industrijski magnat, se počasi razsipa v nič. Hugo Stinnes je zmanjšan ogorčal sinove, naj ostanejo pri materi. — Stari je vedel vnaprej, kaj se bo zgodilo.

BERLIN, Nemčija, 10. septembra. — Petnajst milijonov premoženja, katero je znal nagromediti Hugo Stinnes, nemški industrijski magnat, se počasi razsipa v nič. Hugo Stinnes je zmanjšan ogorčal sinove, naj ostanejo pri materi. — Stari je vedel vnaprej, kaj se bo zgodilo.

BERLIN, Nemčija, 10. septembra. — Petnajst milijonov premoženja, katero

GLAS NARODA

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, president Louis Benodik, treasurer
Place of business of the corporation and address of above officers
62 Cortlandt St., Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
"Voice of the People"

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto voljo kot se Ameriko	Za New York za celo leto — \$7.00
in Kanado ——————	\$6.00 Za pol leta —————— \$3.50
Za pol leta ——————	\$3.00 Za noizemstvo sa celo leta — \$7.00
Za četrt leta ——————	\$1.50 Za pol leta —————— \$3.50

Subscription Yearly \$6.00.

Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenčni nedelj in praznikov.

Dopis bres podpis in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se slugevoli poslati po Money Order. Pri spremembni kraja naročništvu, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznači, da hitrejšo najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 62 Cortlandt Street New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876.

LUDENDORFF IN KAJZER

V nekem poročilu iz Berlina se sumira izvide komiteja, koje ga naloga je bila dognati vzroke nemškega polema leta 1918. Komitej je imenovala ustavodajna nemška skupščina v Weimarju in nemški državni zbor je odobril nadaljevanje započetega dela. V svojem poročilu na delu komitej nikake skrivnosti iz dejstva, da je bil eden njegovih glavnih ciljev odpraviti po-vojna očitana in spore, ki so "zastrupljali" duha nemškega naroda Srečno v svetu spreve, katero so imeli v mislih raziskovalce ne pade vsa teža pravoreka na nobenega, ki živi sedaj v Nemčiji, ne na Ludendorffu Hindenburgu, socialisti ali diplomati kajzera, — temveč izključno le na Viljemu II. S tem pa ni se rečeno, da je bil kajzer name-noma izbran kot žrtva, kateri se hoče napreti vso krivdo. Dokazi kažejo, da je vsakodružni del del napake, ne da bi bile te napake kriminalne, a v slučaju kajzera imamo opraviti s takoj mero ne-pospobnosti, da jo lahko skoro označimo kot kriminalno.

Ne zgodi se posebno pogosto, da bi globoko proučevanje izvedenev, vsebovalo v treh debelih zvezkih, soglašalo v svojem pravoreku z navadnim opazovalom in zdravim razumom.

V tem sklopu pa je to natanca.

Glavni vzrok poloma Nemčije v domači deželi je bilo izjavljenje slavnega Ludendorffovega "Friedenssturma" julija meseca leta 1918. Kadar se lotite velike vojaške ofenzive, katero označitevnaprej kot "zaključni udarec za mir", in če se ta ofenziva izjavovi, so posledice neizogibne. Javno mnenje v domači deželi oropano obljubljencem miru, se drži drugi, alternative, poraza.

Ko se je Ludendorff naskok v Champagne izjavil dne 15. julija, se je bližal konec z naglimi koraki. Šele takrat je pričela pretiti nemška revolucija, šele takrat so lahko zaznamovali uspehe "pacifisti, internacionalisti in nasprotniki militarizma". Nemška armada ni bila poražena, kot trdi solzav Ludendorff, vsed sunka v hrbot. Domača fronta se je sesula, potem ko je bila Ludendorffova armada poražena na bojnem polju.

Če ni Ludendorff kot vojaški voditelj odgovoren za preobrat v vojni sreči, je poročilo komiteja vendar škodljivo za Ludendorffa, ki je obvladal nemško znanje politiko. V zadnjih kritičnih mesecih, ki je imelo vrhovno poveljstvo premič nad civilnimi svetovalci kajzera. Vrhovno poveljstvo pa je prikrilo Berlinu resnico gledje dejanskega vojaškega položaja. Vrjetno je, da bi mogla nemška diplomacija, pravočasno posvarjena, pripraviti tla za bolj ugodno mirovno uravnavo.

Dne 3. septembra je prosil kancler Hindenburga za ugotovilo glede vojaškega položaja. Maršal je odgovoril šele 27. septembra — Zadeva bo rešena ustimenim potom. — Dva dni pozneje je prišel ultimatum najvišjega poveljstva: — Imeti morame takojšnje premire.

Viljem II. je dopustil na to, da je prešla kontrola politike v roke generalov, ne da bi skušal iznajti, kaj generali pravzaprav namenavajo. To je bila žalostna figura, katero je opisal Karl Rosner v svoji brošuri: "Der Koenig".

Cesar se je pritožil pri svojem kroničarju, da se Ludendorff hladno obnaša proti njemu. Kajzer je opazoval z visokega stolpa na fronti v Champagne pričetek in polom slavnega Friedenssturma, nato je izginil v samoto, zmelen in nevedoč, kaj meni zanj ta poraz. V senčni porazu se je zmenedost lotila tudi ostalih.

Za ameriški narod je došlo vroča za ponos v soglasnem izvidu poizvedovalnega komiteja, da je bila ameriška armada odločilni faktor v nemškem porazu.

Priznanje nemških preiskovalcev, da je bil ta vojaški poraz tudi vroč narodnega poloma, bo tudi v veliki meri pripomoglo, da se vrže med staro šaro legend, da je Woodrow Wilson presleparji Nemčijo ter jo zavabil z napacnimi objavami, da se je udala.

Nemci so se udali izključno le raditega, ker so bili proraženi.

Razgled po slovenskih naselbinah.

V Library, Pa., je premisnil rojak Stavor, doma iz Kneževske na Pivki. Podstoli ga je v jami pol predno je imel končati, z de-kom.

V Clevelandu je imel rojak Leo Belingar avtomobilsko nezgo-do, v kateri pa na stropu ni bil nihče poškodovan. Z Belingarjem so se vozili njegova soprona, rojak Andošek in njegova soprona Louise in Fanny Andošek. Vrata so se proti domu v Clevelandu, kjer je v Chegria Falls na Chardon Rd. na delom juči ostren ovihm, kjer je dobil \$100.

zdržal. Na streho je Belingar zavil v neko drevo, ker drugače je bil treščeli po 200 čevljiev globoki brezu. Belingar in Andošek sta malo pretresena, dočim so dobile ženske nekotiko manjših po-škodb. — Mestni sodnik Bell je izročil 19 let starega Louis Kovarča vrata poroti pod varščino in tativno. Belingar je obtožen vломa in tativne. Belingar je vlekarno E. Hissa, kjer je vzel \$45, dočim v le-tosno E. Kohna, kjer je dobil \$62 in v Rehman International, kjer je dobil \$100.

Vprašanje

kadilca novih cigaret.

Kako naj vem, koliko užitka imam lahko s cigaretom?

Odgovor

kadilca Helmar cigaret.

Kadite Helmars in spoznali boste, kaj pomenja užitki v kajenju.

Dopis

Barberton, Ohio.

Tukaj se je utopil Slovenc John Volk. Rojak John Volk se je bil v nedeljo 6. septembra namenil na ribolov. V tej blaženi naselbini in blaženi prohibiciji res človeku, če ne hodi v cerkev, ne kaže drugam iti kot na ribolov. Pokojni rojak je bil bolzen, oziroma je imel bolejš, katera ga je večkrat napadla. Omenjenega dne je šel sam ribe lovit v bližnji kanal, in ravno v tistem času ga je napadla tako nesreča, da je padel v vodo. V kanalu je bolj plitva voda in je padel na glavo pri kraju tak, da je imel samo glavo v vodi. Ker ni bilo nobenega v bližini, da ga bi rešil, so ga ljudje našli v nedeljo popoldan in mrtvega ven potegnili.

J. Volk je bil star 43 let in neozoren. Doma je bil z Suhorja na Semperu. Tukaj zapušča le dve esčestri. Bil je ameriški državljan in tudi član tukajšnjega društva Triglav, št. 48 S. N. P. J. in pevskoga društva Prešeren. Pokopan je bil 7. septembra. Društvo Triglav mu je tudi priredilo lep pogreb. Ker je bil na 7. septembra praznik, se je tudi članstvo društva pogreba v velikem številu udeležilo. Pevsko društvo Prešeren je pokojnemu zapel z finančno značajo glede preselitve v Pariz.

Sarajevo proti draginji.

Sarajevska mestna občina pravljiva ostre ukrepe proti visokim cennim živilskim potrebitvam. Ustanoviti se aprovizacijski odbori in posebna družba za prodajo mesa.

Izdati bi izvedela kje se nahaja moj brat JOHN SIMČIČ, doma iz Zabič pri III. Bistrici. Zadnji mi je pisal iz Allagheny, N. Y. Prosim ga, da se oglaša svoji sestri: Bozi Ulijan, 318 Moffett, Ave., Ave., Kane, Pa. (2x 10.11)

Pogrob je bil civilen. Želja se stricen je bila, da bi ga pokopalo po cerkvenem obredu. Bili sta pri tukajšnjem slovenskem gospodu, pa jima je odklonil, ker pokojnik ni v tukajšnjo cerkev zahajal.

V tem oziru ima gospod prav in mu tudi ni zameriti. Ni pa pravilno in ne lepo od člena društva in bordingbas pri katerem je pokojni stanoval, ker trupla ni hotel sprejeti pod svojo strohe čes, da zato ne, ker ne bo pokopan po cerkveno.

Če je kak bordingbas tako počoven in se tako zavzema za cerkev, tudi ne bo imel takih ljudi na stanovanju, ki ne podpirajo cerkve.

Dragi mi čitalci, takih ljudi

in počodenih bordingbasov je tako

malo, posebeno v Barbertonu. Do-

kder je človek zdrav in dela, je

če dobro, v sklepu bolezni ali

zdržal.

John Petrovič,

1043 East 68 St., Cleveland, Ohio.

(2x 10.11)

SLUŽBO IŠČEM.

v privatni hiši za domača hišna dela. Pišite na: Bozi Krpan, 491 Lexington Ave., New York, N. Y.

(2x 11.12)

Peter Zgaga

Sluhači v Združenih državah naj se potolažijo, kajti ob ta se jim veliko zadoščenje.

Napočel bo namreč dan, ki nikar ni več daleč, ko bodo moral Ameriški butlegarji pititi isto pijačo kot jo prodajajo svojim odjemalcem.

*

Washingtonska zakladnica poroča, da ima velike težave s planatim denarjem.

Papirnat denar se namreč jaka hitro obrabi ter je treba vedno novega tiskati.

Razni kemiki in izvedenci se počajo z vprašanjem, kako bi bilo mogoče napraviti papirnat denar, ki bi dodeljal doljše trajal kot trajat dvakrat ali trikrat daljše.

Bog da, da bi se jim poskusili posvečili.

Če že ne morejo iznajti doljaja, ki bi 10-krat doljše trajal kot trajat sedanji, naj že vsaj takega iznajdejo, ki bi trajal dvakrat ali trikrat daljše.

*

Skoro vse evropske države so dočne Združenim državam večje ali manjše svete denarje.

Dolgovrarna preganja se že vrata leta in leta, a nimajo skoro nobenega uspeha.

Amerika noč vzbujajoči tiskati in gre tem svojim dolžnikom v gotovih ozirih tudi precej na red. Če le more, se indirektno vmejava v njihove zadive in v njihova prizadevanja za uveljavljanje plenega miru in za odpravljanje belih voja.

Ako je Amerika res tako navdušena ga svetovni mir, ga labko brez posebnih komedij doseže.

Edinotečno naj reče svojim dolžnikom: Prej si ne smete skočiti v lase, dokler meni ne plačate zadnjega centa dolga.

V tem slučaju bi ne bi bilo par sto let nobene vojne na svetu.

*

Neki zdravnik pravi, da je napol kuhinj krompir najboljše sredstvo za zdravje.

Tisti, ki mora jesti po restavracijah, se je z zdavnaj prepričal da so tudi kuharji po restavracijah istega mnenja.

*

Poročajo o rojaku, ki je peljal svojo ženo k zobozdravniku.

Žena je bila sitna, klepetava in boječa, da je bilo jo. Ko je sedla v stol, se je neprestano vpraševala zobozdravnika, koliko škrbin ji bo poruval, če jo bo jakobolelo in kakšne zobe je bilo napravil.

Zobozdravnik je postajal že nerat, da je popolnoma izključeno, njen mož mož pa še bolj. Ona da bi se "Corriere" presefil v je pa govorila in govorila brez prisaka.

Slednje se mož ves obupan klepi in nji ter ji reče:

— Veš kaj, sedaj je pa že doči tega. Kar lepo gobec zapri in usta odprti, da bo mogel gospod začeti z delom.

*

Jesenji bodo spet prišli v modo visoki ženski čevlji. Krila bodo doljša.

Pa bo mahoma padlo zagrinjati nad vse, kar imajo ženske lepega pokazati.

*

Nemška vlada je dala zapreti tri ameriške državljane, ki so skagli organizirati v Nemčiji kulinarško organizacijo.

Naj govorite o nemški vladai to ali ona, ali ona, ali je zmožna ali ne, toda v gotovih ozirih je razsodnejša kot je ameriška.

*

Včasih se niso ženske čisto nič uznemirjale, če so čitale, da so brevi zastražkali.

Dandanašnji je pa druga stvar.

*

BRIGITA

ROMAN. — Spisal C. M.

Za "Glas Naroda" priredil G. P.

9

(Nadaljevanje.)

Gori v vili Kladvina, v ateljeju Kurt Lossena, pa so obešali njene slike drugo za drugo. In Kurt Lossen je vsešlo, ko so Amerikanci sami visali cene njegovih slik, vsled česar je mogel on z delom svojih rok poštano preživljati družino ter nuditi svoji edini hčerki dobro vzgojo.

Zivljenje Kladvina je dobilo sedaj zopet vsebino, ki jo je polnilo z zadovoljstvom. Z leti je postala mirnejša, a ostala je brez sreče.

Že par let niso obesili nikakih nadaljnja slik v ateljeju vile Kladvina.

Trgovec je opustil svojo trgovino s slikami in Kladvina je da la nekemu drugemu trgovcu naročilo naj kupi zanjo slike. Ta pa ni mogel dobiti več slik od slikarja, kojega slike je hotela imeti. Nikdo je ni obvestil, da je smrt zastavila roko, ki je naslikala vse slike v vili Kladvina.

Sedaj pa je vedela. Sedaj je prišla naenkrat v njeno hišo ta dekle, jo pogledala z očmi očeta ter predramila zopet yse, kar je v dolgih, mučnih letih z naporom pozabila.

Iznova se je vzbudila v njej bolest nad izgubljenim, zrešenim življenjem.

Ob istem času pa je vstal tudi spomin na dneve nezmerne sreče. In ta spomin je sijal naenkrat tako svetlo in gorko v njeno srce da je padal en zlati žarek v njene dni.

Odporno je hotela prepoditi še ta zlati žarek, ker je mučil nje ne trudec oči.

— Ne smeš ostati, — oditi mora. Ne prenesem pogleda nanjo, — je rekla napol glasno.

In zopet je sedela nepremično ter štrlela predse. Čudno pa je bilo, — čim bolj so potekale ure, tem nemirnejša je postajala. Ta nemir pa je dosegel svoj vrh v želji, da vidi še enkrat zlatolešketajoče se oči Brita Lossen ter najde zopet v teh očeh izgubljenega ljubčeka.

IV.

Brita Lossen je bila že davno gotova z razkladjanjem svojih stvari. Padal je že mrak, a nikdo si ni želel njene službe. Globoko je vzdihnila ter stopila k oknu. Pred njo je ležal čudoviti, molčeči park in gori na hribu je blestela streha vile. Kot izgubljen je počival njen pogled na tej strehi, kajti ona ni mogla slutiti, kakšno ulogo je igrala ta vila v življenju njenega očeta. Videla je pač, da je imel njen oče pred njenom materjo drugo ženo, a o tej ni nikdar izvedela ničesar matančnega. Malo pred svojo smrtno je govoril oče ž njo o tem in takrat je rekel: — Nekoč v življenju sem bil neizmerno srečen — in radi onih ur sem prenašal celo pozneje življenje.

Vprašala ga je takrat:

— Ali ne smem ničesar več vedeti o tem, oče?

Oče pa je zmagjal z glavo ter rekel:

— Ne, draga Brita, ne morem govoriti o tem. Jaz sem postal izmučen, star mož in slab bi mi pristojalo razdeti ti pretekle dneve. Ko pa ne bo več, boš našla v moji pisalni mizi majhno knjižico s pripombami. Naslovljene so na ono ženo, katero sem ljubil. Ona pa ne bo nikdar izvedela, kar sem v urah najgloljibe muke govoril z njo. Hotel sem vzeti to knjižico s seboj v grob, a to bi bilo nespametno. Tako dragi si mojemu srcu, ljubo dote. Ko bom umrl, bo delčna moje srce v moje bolesti. Moje besede moraš teljati od mojega trhllega telesa in mojih svih las. Misli, da je takrat, ko sem to pisal, življenje še hitro pulziralo v mojih žilah, ko so bili moji lasje še rjavci in moje telo zdrazlo. Potem me bo razumelo.

In po njegovi smrti je našla knjižico ter čitala v njej. Vse te besede so bile naslovljene na nepoznamo in poleg drugih nežnih besed je vedno tudi imenoval "Dino".

Dina! Pod tem imenom je razumela bitje, kateremu je pripadala preteklost očeta. Ta Dina je bila za Brito nekaj nerensničnega, kajti ostala je v življenju očeta še predno je bila Brita rojena. Brez nadaljnjam pomislek je prištevala to Dino med mrtve. Niti najmanjši slutnje ni imela, da se nahaja sedaj v hiši te ženske, — kateri je pripadal srce njenega očeta do zadnjega diha. Celo na smrtni posteli je nepristano ponavljal z nežnim smehljajem ime Dina in ko je bil že nezavesten ter je dal žarko za roko, je šepetal: Sedaj je vse dobro moja Dina! — Ti in jaz. Tvoje srce je bilo pri meni kot jaz bilo moje pri tebi, — to vem ...

To so bile zadnje njegove besede. Da jih ne pozabi, jih je postavila Brita s trdno roko pod zapiske očeta, kot da bi pomenjalo zaključenje tega, kar je napisal on.

Brita Loosen je zgodaj dozorela v jadu življenja. Razumela in pojmlila je marsikaj, kar je bilo nerazumljivo drugim deklincam njeni starosti. Njen velikodušni oče jo je po smrti njene matere popolnoma pričlenil naše ter jo povsem utrijeval v prepričanju, da pomejna vse razumeti tudi vse odpustiti. To modrost, ki sicer ne najde prostora v mladih glavah, si je popolnoma prisvojila. In to je dejalo, kljub vsej mladosti nekaj izravnanega. Predstavljal je delčna njene osebnosti, katerega je izvajala na večino ljudi.

Sohne je zašlo in sive sence so pričele lezti iz vseh kotov, ko je stopila v sobo samotne gospa Palčič ter ji rekla, da je milostljiva gospa pričakuje k večerji.

Brita je vzdihnila.

— Meni se zdi, da ne bom imela takoj nobenega drugega opravka kot udeleževati se obedov gospe, — je rekla z laskim usmehom.

Gospa Palčič ji ni odgovorila. Videla je svojo gospodinjo iti v obdobje. Čudno se je zdelo, da je tako bleda in prepadla. Njeni oči so žarele kot v vročici in ustnici sta bili močno stisnjeni.

— Gospočna naj pride k večerji, — je na kratko ukazala.

Gospa Kladvina je sklenila povedati gospodični Lossen še istega večera, da ne more ostati v hiši. Sama ji je hotela to sporočiti ter pri tem še enkrat zreli v baržunasto-rjave oči, ki so so vzbudile v njej vse gorje in vse žalost.

Ko pa ji je sedela mlada dekle na raspresti ter tako plaho in proseča zrla nanjo, niso hotele priti trde besede preko njenih ustnic.

Moke se je pustila streči od nje ter je v silo spravila vase par grizljajev. Pri tem pa je moral zopet in zopet, kot pokoreča se tajni sili, zreli v bledo, mlado lice deklice. V tem pa je iskala potrebu izgubljenega moža.

(Dalje prihodnjič.)

SAMO ŠEST DNI PREKO OGROMNIMI PARNIKI NA OLJE

PARIS 26. SEPTEMBRA

FRANCE 3. oktobra.

HAVRE — PARIŠKO KRISTIANIŠKE
Kabine tretjega razreda z umivalki in tekočo vodo za 2,
4 ali 6 oseb. Francoska kuhinja in pijača.

19 STATE STREET ALI LOKALNI AGENTJE

N. Arhipov.

Ena minuta.

(Nadaljevanje.)

Ah, proklete noge, kajkor da so prirašle k tloru. Danes je odslavljal slugo in mora sam odpreti večno vrata.

Toda trenotna siabost se je takoj umaknila zverinski naglosti in spritnosti. Nekaj skokov in že je bil skozi dolgo vrsto sob pri večnih vratih, za katerimi je stala Ana ...

Proklete roke, kajkor bedasto skačejo in nikakor ne morejo najti ključa v ključavnici!

Do krv je se udaril ob ključko. Slednji je našel ključ, naglo pa je bil gosta za debeli, mastni vrat in ga vrgel ven.

Čuje, gospod bankir, kaj vrava mi je treba vedeti vse to, kar mi trobite na ušesa!

— Vidite, dragi prijatelj, uvod

je potreben ne toliko vam, kakor meni samemu ... Poprij sem vam

z povedal, da sem danes ... hm ...

menda prvič v življenju v zadregi.

Sicer pa, ne, prvič sem bil v zadregi,

ki sem doživel nekaj zanimivosti in neprjetnega. Povedati vam

am, da je med drugimi, ne posebno čistimi stranmi mojega for-

mularja tudi ena stranica, ki ja

ne govoril o nasprotni okolnosti:

imel sem klub, ali bolje rečeno ig-

ralnie. In evo, nekoč so me zaloti-

li v mojem lastnem klubu, kjer sem

imel vse pogoje za direktorsko ob-

last na golufiji. Karte sem mešal,

da je prišla prava vedno v moje

roke. In tu sva pri neprjetnem

trenotku, ko se je obrnilo moje o-

rožje proti meni — bil sem v po-

vsem razumljivi zadregi, hehe!

Stupin je še zdaj bledu, zdaj zo-

bet rdeč kot kuhan rak. Slednji

se ni mogel več brzdati.

— Čuje, če mi ne nehate govoriti o svojih bedarijah, vas vržem na cesto!

Bankir se je naenkrat skenano

nasmehnil, vrgel je v kamn in ga

skočil na noge in nekaj časa

skromno molčal.

— Oprostite, gospod Stupin, to

mojo klepetavost. Cinik sem in ne

norčujem se iz vas, nego iz samega

sebe. Povem vam kratko storijo in

razumeli boste moj poset in moje

vedenje, ki ni mimogrede nič dru-

gega, nego bitanje samega sebe.

Bankir je naglo vstal in z nepr-

ekovanim navdušenjem planil k

oknu.

— Ali vidite, gospod Stupin, to

ogromno sivo vilu tu na nasprotni

strani ulice? Ta stara in razkošna

hiša je bila last grofa Gažinskega,

zdaj pa je že poldrugo leto — mo-

ja. Kupil sem jo za ogromno vsto-

to. Grof se ni hotel lociti od rod-

inskoga dvorca in mi jo je prodal

še potem, ko sem mu ponudil ce-

no, ki je presegala devetkratno

vrednost, ki je bila vredna vseh

članov družine. Čudno je, da je

zadnjih dveh letih vse bolj vred-

na, da je vse bolj vredna.

Bankir je položil roke v žep,

pogledal je Stupinu naravnost v

oci ter spregovoril počasi in raz-

ločno:

— Ljubim vašo Ano ...

Stupin ni zakričal od začudenja

in ogorčenja. Iz njegovih prs se je

začul nekak hričav klic: sapa mu

je zastala v grlu. Z izbulzivim

strahu je gledal rdečelasega bankirja in se

ves tresel.

Katmann je bil ta rdečelasi in

prejšnji počasi, samo široko lice je

postalo bledo in oči so se bolj za-

svetile.

Stupin se je zavedel. Trdih ko-

rakov se je približal gostu, pokala mu je vrata in razločno sprengoval:

— Marč ven!

Katzman ni zganil z nobeno mi-

šico. Mirno je odgovoril:

— Ne pojdem odtod pred dolo-

čenim časom, čeprav mi boste gro-

zili z revolverjem, ki je spravlj